

Europaudvalget

Folketingets Repræsentant ved EU

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere
Dato: 25. november 2009

Brugen af Fælles Beslutningstagen og 1. behandlingsaftaler i Europa-Parlamentets 6. valgperiode (2004-2009) i forhold til 5. valgperiode (1999-2004)

Sammenfatning

Selv om der er variationer mellem årene, viser en opgørelse¹ foretaget af Europa-Parlamentet, at der inden for de seneste 10 år er sket en stor stigning i anvendelse af proceduren for fælles beslutningstagen, samtidig med at anvendelsen af beslutninger ved 1. behandlingen er steget endnu mere. 1. behandlingsaftaler er i dag den mest anvendte beslutningsform.

Nærmere oplysninger om de tidlige beslutningsprocedurer findes i EU-note (08) E 66²

¹Europa-Parlamentets Aktivitetsrapport 2004 – 2009, PE427.162v01-00

² EU-note (08) E 66: Tidlige beslutninger i EU's lovgivning -
<http://euo.dk/upload/application/pdf/ff92e113/08E66.pdf>

Fælles Beslutningstagen (codecision)

Den såkaldte "fælles beslutningstagen" blev indført ved Maastricht-traktaten og ændret ved Amsterdam-traktaten og Nice-traktaten. Når Lissabon-traktaten træder i kraft vil proceduren blive omdøbt til "Den almindelige lovgivningsprocedure" og vil komme til at dække 75 pct. af alle lovgivningsområder. Blandt andet vil områder, hvor Europa-Parlamentet tidligere kun skulle høres om et lovgivningsforslag, som landbrug, fiskeri, international handel og frihed, sikkerhed & retfærdighed, komme til at høre under den almindelige lovgivningsprocedure.

Antal

En opgørelse over antallet af forslag, der blev vedtaget ved fælles beslutningstagen viser en moderat stigning fra 1999-2004 (403 forslag) til 2004-2009 (454 forslag). Stigningen kan til dels tilskrives det stigende antal forslag vedr. området for Retlige og Indre Anliggender, der ifølge Amsterdam-traktaten blev overført til området for fælles beslutningstagen 5 år efter den nævnte traktats ikrafttræden (1999).

Den samme tendens ser man på antallet af forslag, fremsat af Kommissionen under fælles beslutningstagen, idet Kommissionen i årene 1999-2004 fremsatte 517 forslag, og i årene 2004-2009 546 forslag.

Hvilke forslag?

Ser man mere konkret på, hvilke forslag, der er tale om, er det opfattelsen, at forslagene i den netop afsluttede 6. valgperiode er blevet mere tekniske og ukontroversielle. Det ses f.eks. ved, at 54 forslag under den fælles beslutningstagen vedrørte tilpasning af den eksisterende lovgivning til den nye Komitologi-procedure (gennemførelse af vedtagne retsakter), samt at en del forslag som led i simplificerings-processen havde til hensigt at forenkle og ophæve eksisterende forslag. Desuden var der flere forslag (12) om ledelse af EU-agenturer.

Udvalg

Fordelingen af forslagene på udvalg i Europa-Parlamentet har været stabil i valgperioden 2004-2009, og der er ikke sket store ændringer i den procentvise fordeling mellem udvalgene. Udvalget for Miljø, Folkesundhed & Fødevareresikkerhed (20 pct.) og Transport & Turismeudvalget (11,4 pct.) har haft den største del af forslagene under fælles beslutningstagen. Undtagelsen har været Udvalget for Borgernes Rettigheder og Retlige & Indre Anliggender, der har set en stor stigning i antallet af behandlede forslag (fra 8 til 38 forslag = 8,4 pct. af samtlige forslag).

1. behandlingsaftaler

Aftaler om vedtagelse af lovgivningsforslag mellem Europa-Parlamentet og Rådet på et tidspunkt, der ligger forud for Europa-Parlamentets 1. behandling og Rådets fælles holdning, er blevet stadig mere omfattende. Denne procedure blev indført ved Amsterdamtraktaten.

Antal

Hvor antallet af vedtagelser gennem proceduren for fælles beslutningstagen har været nogenlunde stabil over de senere år, er der sket en væsentlig ændring i tidspunktet for beslutningerne, idet beslutninger ved 1. behandling nu er blevet det normale.

	1999-2004 (5. valgperiode):	2004-2009 (6. valgperiode):
1.behandlingsaftaler	28 %	72 %
2.behandlingsaftaler	50,1 %	22,9 %
Forligsprocedure	21,8 %	5,1 %

Dertil kommer, at hvad angår 2.behandlingsaftalerne i 2004-09 var 10,8 pct. de såkaldte "tidlige 2.beh.-aftaler", hvor aftalen indgås efter Europa-Parlamentets 1.behandling, men inden Rådets fælles holdning.

Antallet af 1.behandlingsaftaler har været støt stigende fra 2000 (17 pct.) til 2007 (58 pct.) for herefter at stige kraftigt til i dag at udgøre 80 pct. af samtlige vedtagelser under den fælles beslutningstagen.

Udvalg

Udvalgene i Europa-Parlamentet har udviklet forskellig praksis vedrørende behandlingen af forslag under fælles beslutningstagen.

Nogle udvalg benytter i vidt omfang 1.behandlingsaftaler (Retsudvalget: 94 pct., Udvalget for Borgerrettigheder og Retlige & Indre Anliggender: 84,2 pct., Udvalget for Miljø, Folkesundhed og Fødevarer sikkerhed: 62,6 pct.), medens andre udvalg følger en mere varieret fremgangsmåde, f.eks. Transport & Turismeudvalget, der havde 38,5 pct. 1.beh.-aftaler, 38,5 pct. 2.beh.-aftaler og 23 pct. ved forligsprocedure.

Der er flere forklaringer på stigningen i 1.behandlingsaftaler. Blandt andet nævnes:

- Større kendskab til proceduren.
- At der kun kræves et simpelt flertal i Europa-Parlamentet for at vedtage forslag ved 1. behandling.
- Bedre samarbejde mellem institutionerne.
- Større antal af tekniske og ukontroversielle forslag.

- Hvor forslag anerkendes som værende af hastende karakter.
- At det med den seneste udvidelse er blevet vanskeligere at træffe afgørelser i Rådet, således at et input fra Europa-Parlamentet kan bane vejen for en vedtagelse.
- Rådsformandskaberne er ivrige efter at få afsluttet så mange sager som muligt under deres formandskab.
- Kommissionen forbereder forslagene bedre.

Tidsforbrug

Der er en klar tendens til, at både 1.- og 2.behandlingsaftaler tager længere tid end tidligere.

I valgperioden 1999-2004 tog 1.behandlingsaftaler i gennemsnit 11 måneder. I 2004-09 var det steget til 16,2 måneder. For 2.behandlingsaftaler er stigningen fra 24,5 måneder til 29,7 måneder.

Anvendelsen af 1.behandlingsaftaler begrundes ofte med effektivitetshensyn, men selv om brugen af 1.behandlingsaftaler er steget markant i perioden 2004-09, er det samlede tidsforbrug for alle beslutninger under den fælles beslutningstagen i denne periode kun faldet lidt.

I 1999-2004 tog behandlingen af et forslag under fælles beslutningstagen i gennemsnit 22 måneder. I 2004-09 er dette tal faldet til 20,7 måneder.

Dette forklares med, at selvom der er kommet flere tekniske og ukontroversielle forslag (der øger mængden), er der også kommet flere væsentlige og politisk kontroversielle forslag (der øger tidsforbruget).

Der er en bekymring i Europa-Parlamentet om, at de 8 uger, der skal bruges af de nationale parlamenter til at vurdere subsidiaritets-spørgsmålet, vil forlænge processen, da Europa-Parlamentet ikke kan træffe beslutning i denne periode. Ud fra ovennævnte tal for tidsforbruget synes denne bekymring grundløs. For det første fordi 1.behandlingsaftaler i gennemsnit tager 16,2 måneder og for det andet fordi Europa-Parlamentet mener, at der godt kan træffes uformelle aftaler med Rådet før 1.behandlingen, så længe den formelle vedtagelse ved 1. behandling ligger efter 8-ugers fristens udløb.

Med venlig hilsen

Peter Juul Larsen
Tel. (fra Ft.) 11169